

➤ **dr Sławomir Grzesiak**, Instytut Pedagogiki Uniwersytet Wrocławski, Zakład Karny w Oleśnicy, Polska

Complaints of the Sentenced Foreigners on Execution of the Deprivation of Liberty in Penitentiary Institutions

Skargowość skazanych odmiennych kulturowo na wykonywanie kary pozbawienia wolności w jednostkach penitencjarnych

Immanentną właściwością wykonywania kary pozbawienia wolności jest jej ciągłe redefiniowanie poprzez wiedzę czerpaną z różnych źródeł. Jednym z takich źródeł są informacje zawarte w skargach osób pozbawionych wolności.

Skarga, oprócz wymiaru prawnego – środka ochrony osób pozbawionych wolności, jest źródłem informacji na temat prawidłowości i nieprawidłowości w wykonywaniu kary pozbawienia wolności oraz pozwala także na monitorowanie obszarów ewentualnych zagrożeń występujących w jednostkach penitencjarnych, jak i na ich szybkie eliminowanie.

Zawarte w skargach oczekiwania skazanych wobec procedur i pragmatyki postępowania z osobami uwięzionymi w jednostkach penitencjarnych szczególnie wybrzmiewają w skargach skazanych odmiennych kulturowo, tym samym wyznaczając niejednokrotnie nowe zadania dla Służby Więziennej. Odmienność skazanych ze względu na kraj pochodzenia, przynależność do danej mniejszości narodowej, etnicznej czy religijnej coraz częściej pojawia się jako asumpt do przygotowania skargi przez skazanego o dyskryminację przez administrację więzienną, często bez wskazania obszarów tej dyskryminacji. Stąd też obok procedur i standardów prawnych wykonywania kary pozbawienia wolności, kluczową rolę odgrywa zrozumienie specyfiki odmiennej kultury, tradycji i obyczajowości wśród funkcjonariuszy bezpośrednio pracujących z tego typu skazanymi.

Praca penitencjarna z osobami odmiennymi kulturowo poza standardowymi oddziaływaniami penitencjarnymi powinna uwzględniać z jednej strony aksjotyczne przestrzenie różnic, jakie wynikają z odmienności danej grupy, a z drugiej strony uwrażliwiać na ową odmienność, różnicę, poprzez kształtowanie tolerancji, na co wskazuje m.in. A. Szerląg.

W prezentacji zostanie również omówiona krótka analiza przyczyn powstawania skarg, opis działań podejmowanych w celu zmniejszenia skargowości skazanych i ich wpływu na funkcjonowanie jednostek penitencjarnych w różnych obszarach.

Słowa kluczowe: *skargowość, kara pozbawienia wolności, praca penitencjarna, odmienność kulturowa, tolerancja*